

„ירושלים של זהב“ נוסח אנגליה * מלחמתו של

המלחין שפירא בסריסים * היום בו כבש היטלר את לונדון

בעוד הוא משיב „אבל היא אחותי...“ תוך שבנשימה אחת הוא מציע לקלרה: „אולי כדאי שנגור כולנו ביחד, את אני וקלרה? בואי, ניסע ביחד לאיזה מקום נידה מחוץ לעיר ונגור לנו שם.“ אלא שסיפור פאריס אינו מסתיים ב- נימה רומנטית, ובבוקר האחרון, בשעה שש אורות קלרה את חפציה, נוטלת את הכרטיס ללונדון ומותירה את גבריאל שיכור למחצה על מיטתו: „היא רצתה לערער את כסחוננו, כשם שהוא ערער את ביטחוננו“ ושבח ללונדון, שבה ממתינ לה מיברק לשוב לעיר הולדתה, לאמה החולה במחלה אנושה.

החזרה לגורחהאם, אל אמה שלקתה בסרטן, מפוררת את עולמה של קלרה, תוך שהיא מנסה במהלך שיחזורו של עולם זה לבנות את עצמה מחדש. היא חושפת את הנכור שלה לעיר הולדתה, אל אמה ואל כל אלה שסבבו אותה בנעוריה, עד שטלפון גבריאל שהגיע כבר ללונדון מעיר אותה באמצע חלום גסיסה שלה. וגבריאל מתחנן באוזניה: „הרשי לי לבוא, הרשי לי לבוא לבקר אותך. אסור לנו להניח לדברים להישאר כמצב ה- נוכחי... אינך יכולה להישאר שם בדרך; אני אבוא ואמע אותך בחורה...“

עיר של זהב מסתיים בהתעוררות יצר החיים של קלרה, כאשר גבריאל הוא הי קולב להם, ותיקוניה מתעוררות כמו פרח אשר זה עתה הגן מן הקרקע, „הוא תי שאר בחיים. לא יכניעו אותה כלל וכלל.“ זהו מהמעולים שבספרים המתורגמים שראויאר בעברית בשנה האחרונה, ו- בדומה לספרה הקודם של מרגרט דראבל שתורגם לעברית, הוא מעיד על כישרונה המבורך והחושפני של סופרת מעולה זו, שהיא שם חדש לקרא העברי. ספר מומלץ ביותר לקריאה, למרות תרגומה של מרים אורן, שכישרונה לא עמד לה, להריק נכונה לעברית את כתיבתה התלת-מימדית של דראבל, והותירה בתר- גומה לעברית רק את המימד השטוח של האנגלית הדראבלית, והבל.

שירה

סיוון

המשורר אריה סיוון מפרסם את שיריו קרוב לשלושים שנה, מבלי שימצא את המקום הראוי לו בשירה העברית. את דרכו החל סיוון עם קבוצת לקראת של נתן זך, שחוללה את המהפכה בי שירה העברית בראשית שנות החמישים, מהפכה שמיצגה העיקרי הינו יהודה עמיחי.

החודש פירסם סיוון את קובץ שיריו

משורר סיוון

ת"א - עיר אוכלת צליה

סרט על סיפור של המינמוני, עם דיבוב צרפתי.

במחשכי בית-הקולנוע עוברת קלרה את חוויתה המינית הראשונה („נשיקתו לא נעמה לה ביותר... ידו התחילה לזחול אל מעבר לגרביים... היא הידקה בעוצמה רבה את ברכיה... וקלרה חילצה את עצי-נואש: „תני לי, תני לי...“ קלרה נחלצה מידיו, סירבה להצעתו, „יש לי חדר קרוב לבאן...“ נפרדה וירדה למטרה, כשהיא משחררת באינטלקט שלה, את מכלול מע-צוריה המיניים עד לאתרו רגע: „היא העוה - וזה לא הרג אותה; היא השפעה את עצמה - והיא לא נאנסה, לא הכאיבו לה ולא העליבו אותה...“

מאוחר יותר, כאשר כיתת הבנות שלה חוגגת ערב ריקודים עם כיתת בנים ברי-טית ממוסד אחר, שוב מנסה קלרה לצאת מקליפת השבלול שלה, ויוצרת קשר של מגע עם פיטר הרונסון, קשר המוליך אותה לראשונה להזיית מיניות משוחר-רות: „כמיטתה כאותו לילה חשבה קלרה על פיטר הרונסון ושערותיו הצהובות, רי היא חשבה על ידו של האינטלקט, כשהיא מונחת בתוך הגרב שלה...“

מתוך המסע אל זכרונותיה שבה קלרה למציאות הלונדונית היומיומית, תוך שהיא יוצרת קשר של ידידות אמיצה עם קלרה (קלרה) ידעה כי קלרה תתקשר אתה, וכך היה...“ במיפגשו חושפת קלרה דנהאם וקלרה מוהאם את עצמן זו בפני רעותה. כאשר מגיעה קלרה לבקר ברא-שונה בבית מישפחה של קלרה, היא מתפעלת מחדרה („הוא מעורר אסוציא-ציות הקשורות בחדר-הילדים“). במיפג-שים אלה יוצרת דראבל, את מקבילית התברה, בין מעמדה של קלרה לזה של קלריה ובני מישפחה - תוך שהיא טלקט של קלרה משמש גם כגשר למע-ברה של זו, ממעמד למעמד.

מתוך המגע בין קלרה לבין בני מישפחה דנהאם, נשלף חץ רגשותיה של קלרה לעבר גבריאל, אחיה הנשוי של קלריה, העובד בטלוויזיה העצמאית, ומכין סרט על חייו של המשורר הספרדי לורקה, קשר שעד מהרה הופך לרומנטי, ויוצא-דופן בניכור שבו: „היא הסתובבה וי-ביטתה על גבריאל. היא הגיחה את הקנקן כזהירות, ואחריכן ניגש אליה וחיבק אותה בורעותית... הוא נישק אותה. היא נענתה לנשיקתו בהתלהבות ונצמדה אליו בכוח. הוא היה חם, וגופו צמחת לחול-צתו היה קשה מאוד...“ תוך שהוא מוליך את גופותיהם ורגשותיהם, למה שמרגרט דראבל מנסחת: „...השיא הקלאסי והנעלה של התנשקה. הפתאומיות, הסכנה, העדר כל ירכח, האומץ - כל אלה אך הנכירו את אהבתה...“

האינטלקט של קלרה, עומד במיבחן הי לחץ של אהבתה האסורה: „קלרה נוכחה לדעת, כי- נעים לה להיות פילגשו של גבריאל: סיבוכיה של פרישת-אהבה זו וכל זרמייה התת-קרקעיים הגמירו כליכך את עוצמת רגשותיה לגבי גבריאל, עד שמפעם לפעם כמעט שאלת את עצמה, למרבה מביכותה, אם אין הנאתה נובעת יותר ממצב הדברים מאשר מן האדם...“ ולאחר דחיפה לשם קידום יחסים אלה, יוצאים קלרה וגבריאל לשובע של בילוי בפאריס, שנועד לסגור את המעגל הרא-שון של חשיפתה בפאריס, בהיותה תל-מידת תיכון.

בפאריס הם מתעלסים לראשונה בלא אימה: „זו היתה הפעם הראשונה, שהוא שכב אתה כמיטה שדחכה היתה יותר מי מטר ורבע; וזו היתה המיטה הזוגית לראשונה, שהיא שכבה בה...“ עליה שאלה קלרה את גבריאל: „מה יהיה מה יהיה, אם אומץ-לבי יאבד לי? בפאריס חושפת קלרה גם את בעייתו של אוהבה, והיא אומרת לו על קלריה, אחותו: „לולא היתה אחותך, ייתכן שהיית מתחתן אתה“

פתחה בעקשנות ביסודיות, את כשרוניה, תיה, ולכסוף היתה זו אותה אינטליגנציה עצמה - שבקטיר מלדתה רחו אותה כרוגו חריף כל כך, וגינה אותה בתרעומת עוה כליכך - שהוציאה אותה מנמנה והעבירה אותה, בדרך שלא תיאמן ולמרבה ההסר, ללונדון...“ את קפיצת-הדרך ללונדון מב-צעת קלרה באמצעות מילגת לימודים ממ-שלתיית, תוך שהיא מעירה לעצמה: „גם אם אינטליגנציה היא מום, הרי זה מום שאינו נדיר ביותר ואינו גורם עיוות, כפי ששיערה, ואנשים רבים מוכנים לי-קבלו...“

בלונדון מגיעה קלרה למעגלי החברה היוצרת, המתכנסת בערב-שירה ושומרת

סופרת-בריטית דראבל

נסיון לגשר בין מין ואינטלקט

על גחלת התרבות האנגלית, בעידן הטל-וויזיה ותרבות-ההמונים, תוך שהיא שטה בחלל מיניותה המחפשת פורקן מקביל לפורקן האינטלקטואלי שלה („קלרה הת-פתחה בהזיית צעירה - לתדהמתן של בנות כיתתה, אשר שכנעו את עצמן שלא ייתכן פגרות מינית מהקדמת ואינטלקטוא-לית ייפגשו באישיות אחת...“ - קלרה מוהאם, היא ההוכחה למיפגש זה.

בנפילותיה לזיכרונות מהעבר, משחזרת קלרה פרק אחר פרק את נסיון החיים שלה לגשר בין המיניות לאינטלקטואליות השוכנים בקירבה, מביאה את חיזורו של ג' ר' היגנבום המנסה למומזה ב-תחנת-אוטובוסים בעיר-חולדתה, ובעיקר בותיו ולפר אש, בעוד שמנגנון-ההגנה הריגשי שלה מונע בעדה להתמסר „אף-עליפי שהיתה רק בת ששיעשעה, לא הדתימו אותה ניסיונותיו. אירצונה להיע-נות לו - הוא שהכחיל אותה...“

כאשר מגיע מיפתן הבגרות שלה, המת-מקד בנסיעת כיתתה לפאריס - מתברר לקראת כי דראבל מוליכה את קלרה לקראת הריגשה המינית הראשונה שלה. פרק פאריס הוא בבחינת צינטקה אורות הפער שבין כל שמכטיחה עיר האורות והאהבה למציאות ולייצרים של בת טיפש-עשרה אנגלית. פארודיה על טיול מארגון של בנות, שאותו מנסה קלרה לשנות בברכה היא: „וכך בערב, לאחר הארוחה, יצאה קלרה החוצה לברכה ונכנסה למטרה וירדה כפלאם פיגאל, כי היה זה השם היתיר כמפת המטרה שהיה מוכר לה...“ שם היא מתיישבת לבדה באחד מבתי-הקפה, מזמינה לעצמה קוקה-קולה, עד שמצטרף אליה גבר עם ה„עלמות, האם אני יכול?“, והוא מחזר אחריה בסיגנון האירופי, תוך שהיא מציגה עצמה כ„אייזבל“ ומאפ-שרת לו להזמין אותה לבית-קולנוע המציג

דראבל

מרגרט דראבל, ילידת 1939, נחשבת כיום לכישרון המוכח ביותר של הספרות הבריטית מאז ראשית שנות ה-60. מאז 1963 היא מפרסמת אחת לשנתיים רומן, וכולם טבועים בחותם האישיות הספרותית המיוחדת שלה. נשיותה ותהליך הפירוק לגורמים העובר על החברה הבריטית מאז סוף מלחמת העולם השנייה.

לפני כשנה ראה-אור בתרגום לעברית ספרה המתורגם הראשון של דראבל עידן הקרח. החודש ראה-אור ספר מעולה נוסף שלה בתרגום לעברית, תחת הכותרת העברית עיר של זהב. ספר אשר כותרתו המקורית היא ירושלים של זהב (שכותרתה נלקחה מתוך מומור מאת ג' מ' ניק, שבבית הראשון שלו כתוב: „ירושלים של זהב / של דכש חלב / מתחת הרחוביך / חלב ישקע, הקול ישפל / לא אדע, זה, לא אדע / מה תענוגות חברתיים / כתיכך צפויים / מה ברק התפארת שככה זוהרת / ומה האורה ש-ככה זוהרת / ומה האורה שכמותה אין אחרת“). אחד מהשירים שגיבורת הספר שרה בימי בית-הספר שלה.

עיר של זהב נחשב למעולה שבין ספריה הראשונים של דראבל, והוא עוסק בקלרה מוהאם, הנמלסת מאחת הערים התע-שייתיות שבצפון-אנגליה ללונדון, ונקשרת בעבותות של אהבה למישפחה אמידה ו-תרבותית בלונדון. תוך שהיא חושפת מני-גנון מרתק על עיסוק ברגשות אהבה אלה, ועורכת מסעות אל העבר הרחוק שלה. עיר של זהב, בדומה לספריה האחרים של דראבל, כתוב תוך תערוכת מרתקת של יכולת תיאור נשית מרגשת. בצד ראייה סוציולוגית, החושפת הווי של קבוצות חברתיות שלמות באנגליה.

קלרה מוהאם, הדמות המרכזית של ה-רומן, אשר „התקדמותה החברתית הרחיקה אותה, כלי ספק, מנקודת המוצא שלה...“

* מרגרט דראבל - עידן הקרח; עב-רית; תמר עמית; הוצאת כתר; 236 עמודים (כריכה רכה).
** מרגרט דראבל - עיר של זהב; עברית; מרים אורן; הוצאת שוקן; 247 עמודים (כריכה רכה).